

CENA DZIENNIKA:

w Łodzi:
Rocznica ... 9 k.
Półrocznica ... 4 k. 50
Kwartalnie ... 2 k. 50
w Królestwie i Cesarstwie:
Rocznica ... 12 k.
Półrocznica ... 6 k. 50
Cena pojedynczego numeru 5 kop.

DZIENNIK ŁÓDZKI

pismo przemysłowe, handlowe i literackie.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz perlitam lub za jego miejsce 6 k., z ustępstwem: za 2 razy 50%, za 3 razy 150%, za 4 razy 200%, za 5 razy 250%, za 6 razy i więcej 300%.
Nakłogi: za każdy wiersz 10 kop.
Reklamy: za każdy wiersz 12 kop.
Stałe 3 wierszowe ogłoszenia adresowe po rz. 2 miesięcznie.
Od należności przewyższających 10 rs. ustępstwo dodatkowe ogólne 5%.

KALENDARZYK.

Dziś: Scholastyki P.
Jutro: Lucyusza Bisk.
Wschód słońca o godz. 7 min. 27. Zachód o godz. 5 min. 1.
Długość dnia godz. 9 min. 34. Przybyło dnia godzin 1 minut. 54.

Biuro Redakcyi i Administracyi
ulica Piotrkowska, hotel Hamburgski Nr. 275.
Adres telegraficzny:
KULAKOWSKI, ŁÓDŹ.

Ogłoszenia przyjmowane są w Administracyi „Dziennika” oraz w Biurach Ogłoszeń Rajchmana i Frenclera w Warszawie i w Łodzi.

Rękopisy nadesłane bez zastrzeżenia—nie będą zwracane.

BULETYN TYGODNIOWY

WYWOZU WYROBÓW ŁÓDZKICH.

W ubiegłym tygodniu sprawozdawczym od dnia 31 stycznia do 6 lutego włącznie, wywieziono głównych wyrobów łódzkich:

- 1) przędzy wełn. i baw. w kom. kraj. 941 pud.
2) bawełn. do Cesarstwa 1,280
3) tkanin wełn. i baw. w kom. kraj. 7,019
4) bawełn. do Cesarstwa 29,330

W poprzednim tygodniu od dnia 24 do 30 stycznia wywóz wyniósł:

- 1) przędzy wełn. i baw. w kom. kraj. 1,435 pud.
2) bawełn. do Cesarstwa 1,812
3) tkan. baw. i wełn. w kom. kraj. 7,318
4) do Cesarstwa 23,388

Sredni wywóz tygodniowy w r. b. od dnia 13 stycznia do 6 lutego:

- 1) przędzy wełn. i baw. 2,685 pud.
2) tkanin różn. rodz. 35,734

Sredni wywóz tygodniowy w latach poprzednich, w przecięciu z całego roku (w pudach):

Table with 3 columns: year, baw. (pud.), tkaniny (pud.). Rows for years 1881-1885.

PROJEKT DO PRAWA

o monopolu wódczanym W NIEMCZECH.

(Dokończenie—patrz Nr. 30).

§ 81. 1) Fabrykanci trudniący się oczyszczaniem okowity i wyrabianiem z niej napojów alkoholowych, którzy zakładów swoich nie sprzedadzą zarządowi monopolowemu.

- 2) handlarze wódki i szynkarze,
3) personel pomocniczy technicznie wykształcony w rodzajach przerabiania okowity, określonych pod liczbą 1 (dyrektory fabryk, inspektorzy, nadzorcy etc.),
4) do tych samych celów przysposobieni

technicznie robotnicy, którzy w chwili ogłoszenia niniejszego prawa, skończyli już dwudziesty rok życia.

5) personel pomocniczy technicznie przysposobiony do handlu okowity (agenci, meklerzy, podróżnicy etc.),

ze względu na utratę lub ograniczenie dotychczasowego swego zatrudnienia otrzymają odszkodowanie osobowe w takim razie, jeżeli interes wymienionych pod 1 i 2 prowadzony był ciągle przynajmniej przez lat cztery, licząc wstecz od dnia ogłoszenia niniejszego prawa i posiadał znaczenie samostanowienia źródła utrzymania, lub jeżeli osoby wymienione pod liczbami 3 do 5 wykonywały odnośne czynności zarobkowe, przynajmniej przez cztery lata bez przerwy, licząc wstecz od dnia ogłoszenia niniejszego prawa i z nich wyłączenie lub przeważnie ciągnęły swoje dochody.

Pretensya do odszkodowania osobowego ma być wniesioną w urzędzie podatkowym do dnia 31 sierpnia 1888 r.

Za podstawę do obliczenia odszkodowania osobowego odnośnie do osób wymienionych pod 1 i 2 służyć będzie dochód czysty z interesu, odnośnie do osób wymienionych pod liczbami 3 do 5 pensya lub płaca robocza w przecięciu z tych lat przypadających pomiędzy 1 stycznia 1880 r. a 31 grudnia 1885 r., podczas których odnośny interes był prowadzony lub odnośna czynność zarobkowa wykonywana, lecz z wyłączeniem najlepszego i najgorszego roku.

Jako odszkodowanie osobowe wypłaconą będzie, jeżeli interes był prowadzony lub też czynność zarobkowa wykonywana przez

Table with 4 columns: lat, wymienionym pod 1, 3 i 4, wymienionym pod 2 i 5, krotna. Rows for years 4-10.

wartość przecięciowego rocznego zysku czystego, pensyi lub płacy roboczej.

Jako zysk czysty uważa się dochód brutto z interesu z potrąceniem kosztów pro-

wadzenia interesu i pięcioprocentowych odsetków od kapitału zakładowego i obrotowego. O ile zabraknie w sprawie tej dowodów książkowych, oszacowanie wykonają biegli.

Kilku właścicieli interesu uważa się za jednego właściciela, kilka fabryk lub handliów tego samego właściciela za jeden interes. Zakłady położone po za dziedziną monopolu nie będą uwzględniane.

Osoby wymienione pod 3 i 5, tudzież z osób wymienionych pod 2 szynkarze i trudniący się drobnym handlem wódki, wyłączeni są od lódzkiego monopolu osobowego, jeżeli otrzymają miejsce w służbie zarządu monopolowego, lub jako sprzedawcy wódki, albo też jeżeli odrzucą bez dostatecznego powodu propozycję przyjęcia posady tego rodzaju, odpowiedniej pozycji, jaką dotychczas zajmowali w życiu. Jeżeli przyjmą posadę w służbie zarządu monopolowego lub jako sprzedawcy wódki, lecz później w ciągu następujących lat pięciu będą z niej wydaleni bez własnej winy, otrzymają odszkodowanie osobowe wyrównujące dwóm trzecim tej sumy, jaka byłaby im wypłaconą, gdyby byli nie otrzymali posady.

Jeżeli zajęcie posady w służbie zarządu monopolowego wymagać będzie zmiany miejsca zamieszkania, wówczas koszty przeprowadzki będą zwrócone.

Osobom, które trudnią się handlem wódki obok oczyszczania okowity i wyrabiania z niej napojów alkoholowych, odszkodowanie wymierzone będzie według przepisów powyższych, dla każdej gałęzi zarobkowania osobno.

§ 82. W warunkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, mogą być udzielone wsparcia, z powodu odebrania lub ograniczenia zarobku przez zaprowadzenie monopolu wódczanego:

- 1. Osobom, które nie należą do kategorii osób według § 81 upoważnionych do odszkodowania.
2. Osobom wymienionym w § 81 w braku oznaczonej tamże warunków upoważniających do odszkodowania.

§ 83. O przyjęciu podania o odszkodowanie rzeczowe lub osobowe (§§ 80 i 81), tudzież o wysokości sumy, mającej być wy-

płaconą, rozstrzygają, z wyłączeniem dochodzenia sądowego, komisje okręgowe ustanowione § 76 a w instancji wyższej komisya centralna ustanowiona § 78; którym do ocenienia pretensyj o odszkodowanie rzeczowe, dodane będzie po dwóch przysięgłych biegłych budowniczych. Protęst przeciwko decyzji komisji okręgowej może założyć zarówno ten, o którego odszkodowanie chodzi, jak i przedstawiciel zarządu monopolowego. Protęst musi być w komisji okręgowej w ciągu trzech dni po otrzymaniu decyzji wniesiony a w ciągu dni czternastu umotywowany, przyczem, o ile zaprzeczona jest wysokość sumy mającej być wypłaconą, powinna być wykazana stanowczo żądana podwyżka lub żądane obniżenie.

Prośby o wsparcie (§ 82) przedstawiane będą do opinii najpierw komisji okręgowej, następnie komisji centralnej, poczem zadecyduje o nich kanclerz państwa.

Co do wymienionych powyżej czynności komisji okręgowej, wydana będzie bliższa instrukcja rady związkowej.

Władze miejscowe są obowiązane udzielić komisjom okręgowym wszelkich żądanych wyjaśnień o stosunkach miejscowych i osobistych potrzebnych przy wykonywaniu ich czynności, tudzież pośredniczyć w wypłacaniu odszkodowań i wsparć.

§ 84. Ktoby się trudnił handlem wódki, oczyszczaniem okowity lub wyrabianiem z niej napojów alkoholowych w czasie od dnia ogłoszenia niniejszego prawa do 31 lipca 1888 r., nie złożywszy zawiadomienia przepisane § 74, podlega karze pieniężnej w wysokości 5 do 1,000 marek. Oprócz tego wódka, co do której popełniono wykroczenie, będzie zabrana z zastosowaniem przepisów zawartych w § 62 i 63.

Ktoby nie złożył zawiadomienia przepisane § 75 w przeciągu oznaczonego czasu, lub ktoby złożył zawiadomienie nierzetelne, lub rozporządzał w sposób niedozwolony przedmiotami, o których zawiadomił, podlega przepisom karnym, zawartym w §§ 50 ff. niniejszego prawa, o ile kodeks karny nie przepisuje w odnośnym wypadku surowszej kary.

Przepisy objęte §§ 69—17 znajdują odpowiednie zastosowanie.

Listy z Warszawy.

Adam Mickiewicz Piotra Chmielowskiego.—Badania genealogiczne i topograficzne.—Rodzina poety, jego młodość.—Pobyt na uniwersytecie, miłość dla Maryli, pierwsze utwory.—Nauczycielstwo w Kownie.—Pobyt w Rosyi.—Pani Sobańska.

Mamy znowu do zaznaczenia ważny fakt literacki: dwutomowe studjum o Mickiewiczu, napisane przez niezmordowanego pracownika Piotra Chmielowskiego.

Autor „Pana Tadeusza” dotąd napróżno oczekiwał podobnego pomnika, bo jakkolwiek od pewnego czasu, ukazało się wiele, bardzo wiele książek, broszur i artykułów o jego życiu i pracach, brakowało dzieła, któreby wszystkie rozproszone rysy zebrało, uporządkowało i uczyniło z nich jednolitą całość.

Rzeczy nowych znajdujemy i znaleźć możemy tu niewiele; Chmielowski nie odkrył nowych źródeł, ale te, co były, wyzyskał i uporządkował, sam był na miejscu, gdzie Mickiewicz urodził się i wychował, gdzie kochał i cierpiał, a to nadało mu w szczegółach wierność topograficzną, uprzytomniając je czytelnikowi.

Śledził też nasz badacz niezmiernie pilnie genealogię rodzinną poety, chcąc wy badać w jego wstępnym, zarody uzdolnień potomka, Mickiewiczowie przecież zajmowali zbyt mało wybitne stanowisko, a żeby to było rzeczą możliwą autor ograniczyć się musiał na określeniu mniej więcej położenia społecznego i majątkowego rodziny i wyprowadzenia ztąd wniosków prawdopodobnych o jej ukształceniu i na wyknięciach. Rodzina to była bardzo uboga.

Podania rodzinne poparte świadectwami piśmiennymi przedstawiają Mickiewiczów herbu Poraja, przydomku Rymwid, jako osiadłych w powiecie lidzkim. Najdawniejszy przodek jakiego odszukać można, był

współdziedzicem wsi Miechowic. Syn jego Krzysztof, przeniósł się pod koniec siedmiennastego wieku pod Nowogródek.

Dziadko poety Jakób lubo „nieniejętny pisma” potrafił pozyskać serce i rękę Teodory Pękalskiej, uważanej za bogatą dziewczynkę, posiadała bowiem cztery tysiące złp. posagu, trochę klejnotów i srebra. Powzięwszy elewacyą z ożenienia i mając taki majątek, iż na niczem do regularnego i ucziwego życia nie zbywało, Jakób Mickiewicz mógł marzyć o lepszym losie i wychowaniu dla syna Mikołaja, którego oddał do szkół jezuitów w Nowogródku.

Mikołaj wcześniej osierocony dostał się pod opiekę jednego ze stryjów i po znieśieniu jezuitów, nauki kończył u dominikanów, następnie zaś wszedł do palestry a po zmianie formy politycznego bytu Litwy, został adwokatem i osiadł stałe w Nowogródku. Ożenił się z Barbarą Majewską i tu urodził się mu drugi z kolei syn, przyszły wieszcz narodu, na początku roku 1799. Po nim przybyło jeszcze trzech synów. Rodzina więc była dość liczna, a stanowisko prowincjonalnego adwokata nie tak świetne, by na nią z łatwością starczyło, chociaż mienie Mikołaja powiększone nieco zostało. Adwokat i jego rodzeństwo odziedziczyli wspólnie częśćkę wsi szlacheckiej Zaosie, gdzie upłynęło parę lat dzieciństwa poety. Częstkę tę później sprzedał Mikołaj swej siostrze, a sam nabył dom w Nowogródku.

Zycie było tu skromne bardzo i pracowite, lubo wypadki, wstrząsające wówczas całą Europą, musiały się odbijać nawet w najdalszym zakątku. Ojciec poety przy zajęciach właściwych swemu zawodowi, lubił czytywać dawnych poetów polskich i sam też, gdy był w dobrym humorze, pi sywał wiersze żartobliwe. Matka, którą Mickiewicz niezmiernie kochał, musiała być zwykłą szlachcianką, spełniała swoje obowiązki, gospodarowała i modliła się, jak

mamy tego ślady w Panu Tadeuszu, kiedy poeta opisuje swą dzieciną przygodę i to, że matka ofiarowała go w przypadku Najświętszej Pannie.

Otoczenie więc poety nie miało nic wybitnego, nie wyróżniającego się od ogółu. I on też sam bynajmniej nie był dzieckiem cudownym, zabawy jego, uciechy, a nawet zdolności były takie, jakie bywają zwykłego przeciętnego dziecka. Autor robi słuszne uwagi, że Słowacki i Krasiński wzrastali i wychowywali się też szybciej i bujniej niż Mickiewicz, zapytuje, czy to było z istotną dla całości ich rozwoju korzyścią? Czy szybkemu i przedczesnemu rozbudzeniu ich myśli i uczuciowości, nie należy przypisać choć w części braku harmonii, przy wielkich przymiłach ich ducha? Rzecz oczywista, że gdyby Mickiewicz nie miał wrodzonych zdolności, nie byłby się wykształcił na człowieka górującego wiedzą i rozwojem myśli po nad swoje otoczenie, ale posiadając je mógł rozwijać się powoli i prawdziwie, ale równomiernie, gdyż zdolności te nie były sztucznie drażnione, jednostronnie podbudzane.

Każdy czytując się w utwory naszych poetów, musiał zauważyć nieporównaną harmonię, będącą naczelnym znamię wielkiego poety. Czy to jednak przypisać ją należy własnościom wychowania, czy też wprost naturalnym jego uzdolnieniem, jest to i być musi kwestyą nierozwiązaną.

To pewna, że dziecinstwo nie zapowiadało przyszej wielkości. Nawet w szkołach był to uczeń nierówny, trzymający się średniej miary. Prawdopodobnie jednak, winne tu były nie zdolności dziecka, ale nieodpowiedni sposób nauczania. Szkoły ulegały już wprawdzie wówczas gruntownej reformie; ale do jej wprowadzenia brakło odpowiednich nauczycieli, pomimo więc usilnych starań reformatorów, nie stały one jeszcze wcale na wysokości ówczes-

nych pojęć pedagogicznych, które, jak wiemy, były szerokie.

Rzecz to zresztą znana, że ludzie niepospolici, rzadko bardzo są wzorowymi uczniami, trudno im bowiem poddać się rygorowi i programowi szkolnemu, które zwykle stosowane są do średniej miary, a nie uwzględniają wyjątkowych uzdolnień, ani wyjątkowych charakterów. Mickiewicz w niektórych klasach przesiedział dwa lata. Nawet nie odznaczył się w kompozycjach, chociaż te, według ówczesnego zwyczaju pisane być mogły wierszem lub prozą. Próby postyczne ucznia, nie zapowiadały niczem wielkiego poety i świadczą przeciwnie o powolnym stopniem jego rozwijaniu się.

W czasie pobytu w szkołach stracił ojca, brat jego starszy kierował się za przykładem tego ojca na adwokata, Mickiewicz obrał sobie zawód nauczycielski i dla tego udał się na uniwersytet. Tutaj przyszedł mu z pomocą krewny daleki ksiądz Józef Mickiewicz, człowiek dobry, ale bardzo powolny, dając mu u siebie mieszkanie, dopóki nie uzyskał pomocy rządowej.

Stan ówczesny uniwersytetu wileńskiego, stanowił jeden z bardzo zajmujących rozdziałów książki, Chmielowski kreślił go z głęboką znajomością przedmiotu. Epoka to niezmiernie ważna w rozwoju naszego wieszcza, dlatego też tło, na którym ten rozwój miał miejsce, należy do najciekawszych. Wpatrzwszy się w nie, dopiero możemy go zrozumieć.

Uniwersytet wileński stał wówczas wysoko, dość powiedzieć, że wykładowali w nim: Lelewel, Śniadeccy, Grodek, Jundziłł. Życie unywysłowe i obywatelskie budziło się około niego. Znacni Szubrawcy wydawali swe Świstki brukowe. Spotykamy też tu bardzo charakterystyczną a treściwą ocenę tego towarzystwa, o którym obszerną rozprawę, drukował już Chmielowski przed siedmiu czy osmiu laty.

O G Ł O S Z E N I A

CYRK F. Schmidla

Dziś i codziennie przedstawienie (oprócz poniedziałku) W niedzielę i święta dwa przedstawienia, 1-sze o godz. 3 po południu, drugie o godz. 8 wieczorem.

Łódzkie Towarzystwo dobroczynności. Celem uzyskania funduszu potrzebnego na sprawienie potrzebnych utensyliów dla ochronki urządzanej dla biednych, odbędzie się w teatrze THALIA dnia 10 lutego 1886 r.

Poszukuje się mieszkania z 2 lub 3 pokojami i kuchnią zaraz do wynajęcia w bliskości Tivoli lub kol. Karolew.

„Exsiccator” osusza wilgotne mury, zabezpiecza nowe, użyteczny w gospodarstwie rolnem, ważny także dla fabryk, gdzie wilgoć lub para dochodzi oraz utrwala wszelkie przedmioty drzewne, zakopane w ziemi lub będące ciągle w użyciu.

Gustaw Ritter, 25-46 Królewska Nr. 39.

Zgubiono

paszport wydany w m. Łodzi, na imię Morytza Putzmana. Łaskawy znalazca raczy złożyć w magistracie m. Łodzi. 149-3-1

Zarząd drogi żelaznej FABRYCZNO-ŁÓDZKIEJ

podaje do wiadomości osób interesowanych, że wszystkie towary przybyłe na stację Łódź od 29 grudnia (1 stycznia) 1886 do 20 stycznia (1 lutego) 1886 roku, a nie wykupione do 20 maja (1 czerwca) 1886 roku, sprzedane będą przez publiczną licytację, dla pokrycia należności dr. żelaznej przypadających a to w myśl art. 40 i 90. Najwyższej zatwierdzonej ustawy dróg żelaznych. 151-3-1

Nauczycielka

z wyższm wykształceniem, mówiącą biegle po francuzku i niemiecku może znaleźć pomieszczenie stałe w Łodzi. Oferty pod lit. G. M., w redakcyi „Dziennika Łódzkiego”. 148-3-1

Объявление.

Судебный приставъ Петроковского Окружнаго Суда Ричардъ Будкевичъ на основании 1030 Ст. уст. Гражд. Судопр. объявляетъ, что 4 (16) Февраля 1886 года съ 10 часовъ утра будетъ продаваться движимое имущество на мѣстѣ Храпенія въ дер. Каролевъ, принадлежащее Ивану Егеръ и Карлу Рореръ, на удовлетвореніе претензіи фирмы „Ландау и Компъ, состоящее изъ разныхъ машинъ, оцѣненное для торговъ въ 1,200 руб. — коп.

Объявление.

Судебный приставъ Петроковского Окружнаго Суда, Леванскій, на основании 1030 ст. уст. гражд. судопр. объявляетъ, что 31 Января (12 Февраля) 1886 года, съ 10 часовъ утра, будетъ продаваться движимое имущество Фридриха и Гонораты супруговъ Зелницъ въ ихъ квартирѣ въ гор. Лодзи подъ N. 320 по Константиновской улицѣ, находящееся въ тойже квартирѣ, состоящее изъ мебели, оцѣненное для торговъ въ 213 руб.

Dnia 7 b. m., na ulicy Piotrkowskiej zaginął weksel

na 200 rubli, wystawiony przez Mechemię Bloch w W. Toknaku na zlecenie moje, płatny w Melitopolu w dniu 6 (18) kwietnia 1886 r., opatrzoney moim zyrem blanco.

Ostrzega się, ażeby wekslu tego nikt nie nabywał, gdyż odpowiednie kroki w celu unieważnienia takiegoż uczyniono. 147-4-2 J. J. Lewstein.

Różne lokale

do wynajęcia jako też na remizy zdadne na składy towarów lub warsztat ślusarski, Nowy Rynek N. 5. 143-3-1

W RESTAURACYI M. Kokoczyńskiego dziś i codziennie

WIELKIE przedstawienie

Występ znanego rosyjskiego komika kupieckiego, artysty teatrów m. skiewskich p. Dawydowa.

Występ niemieckiej pierwszorzędnej szansonetki panny Maryi Rau.

Występ ulubionej tutejszej szansonetki, Franciszki Bergheim.

Występ panny Liberty, niemieckiej szansonetki.

Występ nadzwyczajnie komicznych murzynów, śpiewaków i tancerzy Forrest i Harding.

Wejście 50 i 30 kop. Początek o godzinie 8 1/2 wieczorem. 142-1-1

FABRYKA FAJANSU

Do sprzedania lub wydzierżawienia w pobliżu Warszawy nad Narwią niedaleko jej ujścia do Wisły przy stacji kolejowej położona. Warunki przystępne. Oferty pod lit N. D. 10, przyjmuje biuro ogłoszeń, Senatorska 26 w Warszawie. 89-3-3

Najwyżej zatwierdzone Towarzystwo STACYI MIEJSKICH dróg żelaznych i żeglugi parowej. Niniejszemu mamy zaszczyt podać do wiadomości, że z dniem dzisiejszym otwartą została stacya tegoż towarzystwa w mieście Łodzi pod zarządem domu W. KREMKY & C.

W. KREMKY & C. w której dopełniać się będą następujące operacje: 1) transport ładunków koleją żelazną pociągami zwyczajnymi i pospiesznymi, oraz odbiór takowych z dostawą do składów, magazynów i mieszkań, 2) załatwianie czynności ekspedycyjnych na wszystkich komorach Cesarstwa i zagranicą, 3) ekspedycya towarów z zagranicy i wysyłka do wszystkich miejscowości Cesarstwa, 4) sprzedaż biletów pasażerskich, ekspedycya bagaży do wszystkich miejscowości Cesarstwa z dostawą do domu, 5) ubezpieczenia lądowe, morskie i rzeczne według najtańszych premii.

PILULEK VALLETA ZATWIERDZONYCH PRZEZ AKADEMIĄ MEDYCZNĄ PARYŻKĄ. PRAWDZIWE PIGUŁKI VALLETA NIE SĄ POSREBRZANE. ANEMIA, BEZKRWISTOŚĆ, BLEDNICA, BLADA CERA.

Table with multiple columns: Wskaźniki, ZA, Dyskonto, Akcje, RUCH POCIĄGÓW KOLEJOWYCH (arrivals and departures), and a list of stocks and bonds. Includes dates like 'GIEŁDA WARSZAWSKA d. 8 lutego'.